

1 Jaké druhy opatření existují?

Slovenský právní řád zná institut „neodkladných opatření“, „ochranných opatření“ a „zajištění důkazu“. Příslušná ustanovení se nacházejí v § 324 a násl. zákona č. 160/2015 o civilním řízení sporném (*Civilný sporový poriadok*) a pro zvláštní řízení v § 360 a násl. zákona č. 161/2015 o civilním řízení nesporném (*Civilný mimosporový poriadok*).

Ochranným opatřením může soud zřídit zástavní právo vztahující se na věci, práva nebo jiný majetek dlužníka k zajištění peněžité pohledávky věřitele, existuje-li obava, že exekuce bude ohrožena.

Neodkladné opatření soud nařídí, je-li zapotřebí bezodkladně upravit poměry nebo existuje-li obava, že exekuce bude zmařena, a pokud sledovaného účelu nelze dosáhnout ochranným opatřením. Toto rozhodnutí může sloužit rovněž jako záruka efektivnosti budoucího nuceného výkonu soudního rozhodnutí.

Institut zajištění důkazu umožňuje zajistit důkaz (jakýkoli, svědeckou výpovědí, znaleckým posudkem apod.) před zahájením řízení, a to pouze na návrh, nikoli z podnětu soudu. Předpokládá se, že tento návrh může podat pouze osoba, která je oprávněná podat návrh na zahájení řízení, ve kterém by se mohly použít výsledky zajištění důkazu.

2 Za jakých podmínek lze tato opatření vydat?

2.1 Postup

Příslušný k nařízení neodkladného nebo ochranného opatření je okresní soud, který je příslušný k rozhodnutí ve věci samé.

Neodkladné nebo ochranné opatření nařídí soud na návrh. Návrh se nevyžaduje v případě neodkladného nebo ochranného opatření v řízení, které může soud zahájit i bez návrhu.

Povinné zastoupení advokátem zákon nepředepisuje.

Podle příslušného zákona se u návrhu na nařízení nebo zrušení opatření účtuje soudní poplatek ve výši 33 EUR.

Za zajištění důkazu se poplatek nehradí. Stát hradí náklady důkazů, které nejsou pokryty zálohou. Soud však může účastníkovi, který není způsobilý pro osvobození od soudních poplatků, nařídit složení zálohy na náklady důkazů, aniž by tento ztratil nárok na jejich pozdější úhradu.

Ani v tomto případě nepředepisuje zákon povinné zastoupení advokátem.

Důkazy lze tímto způsobem zajistit ve sporném i nesporném řízení.

2.2 Hlavní podmínky

Neodkladná opatření může soud nařídit před zahájením řízení, v jeho průběhu i po jeho skončení. V případě ochranných opatření se zástavní právo zřizuje vydáním usnesení o ochranném opatření.

Před zahájením řízení, v jeho průběhu a po skončení řízení ve věci samé lze podat návrh na zajištění důkazu v případě obavy, že později nebude možné dokazování provést vůbec, nebo pouze s velkými obtížemi. K zajištění důkazu je příslušný soud, který by byl příslušný k rozhodnutí ve věci samé, nebo soud, v jehož obvodu se nachází ohrožený důkazní prostředek. Kromě všeobecné úpravy obsahuje zákon o civilním řízení sporném zvláštní ustanovení o zajištění důkazu ve věcech týkajících se duševního vlastnictví.

3 Účel a povaha opatření?

3.1 Jaké druhy majetku mohou být předmětem takových opatření?

Prostřednictvím neodkladného opatření může soud účastníkovi zejména nařídit, aby:

- patřil výživné v nezbytné míře;
- svěřil dítě do péče druhého rodiče nebo do péče osoby, kterou určí soud;
- poskytl alespoň část své mzdy, pokud trvá pracovní poměr a navrhovatel ze závažných důvodů nepracuje;
- uložil určitou peněžní částku nebo věc do úschovy u soudu;
- nenakládal s určitými věcmi nebo právy;
- něco vykonal určitou činnost, něčeho se zdržel nebo něco strpěl;
- dočasně nevstupoval do domu nebo bytu, ve kterém bydlí osoba blízká nebo osoba, která je v jeho péči nebo ve výchově, s ohledem na niž existuje důvodné podezření z násilí;
- zdržel se jednání, kterým porušuje nebo ohrožuje právo duševního vlastnictví.

3.2 Jaké jsou účinky těchto opatření?

Druhy neodkladných opatření jsou vymezeny formou příkladů, což znamená, že soud může nařídit i jiná neodkladná opatření.

Pokud se neodkladné nebo ochranné opatření vztahuje na nenakládání s věcmi nebo právy, představuje takovéto opatření zákaz disponování s věcmi nebo právy například kvůli obavě, že by je žalovaný mohl zašantročit (převést na jinou osobu, zničit, poškodit apod.).

Soud může vydat rozhodnutí o neodkladném nebo ochranném opatření i bez výsledku účastníků. Jinými slovy, účastníci nemusí být před vydáním rozhodnutí vyslechnuti. Toto pravidlo souvisí s tím, že by výslech mohl zmařit účel neodkladného nebo ochranného opatření, a se skutečností, že u této činnosti soudu se dokazování zásadně neprovádí. Soud však může výslech účastníků nařídit. V tomto případě musí dodržet všechna pravidla procesního dokazování. Provádí-li soud dokazování pouze listinami, neprovádí se toto dokazování během veřejného jednání. Soud potřebné úsudky přijímá bez součinnosti s účastníky.

Neodkladné opatření je vykonatelné doručením, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak.

3.3 Jaká je platnost těchto opatření?

Neodkladné nebo ochranné opatření zanikne:

- uplynutím lhůty, po kterou bylo nařízeno;
- pokud bylo nařízeno po zahájení řízení ve věci samé a soud prvního stupně resp. odvolací soud žalobu zamítl nebo řízení zastavil;
- pokud soud v rozhodnutí stanovil lhůtu pro podání návrhu ve věci samé a návrh nebyl v této lhůtě podán;
- pokud soud vyhověl žalobě ve věci samé;
- pokud to již není vzhledem ke stavu exekuce nutné.

4 Je možné podat proti těmto opatřením opravný prostředek?

Opravný prostředek proti usnesení o nařízení neodkladného nebo ochranného opatření je přípustný. Příslušným soudem pro řízení o podaném opravném prostředku je příslušný odvolací soud, tj. soud druhého stupně, který je nadřízený soudu prvního stupně, jenž neodkladné nebo ochranné opatření nařídil. Opravné prostředky se podávají do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí soudu, proti jehož rozhodnutí směřuje. Podání opravného prostředku nemá odkladný účinek.

Poslední aktualizace: 14/01/2019

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.